

RAPPORT

Tweede overleg over het concept Deltaprogramma 2017

In dit rapport staan de aanvullende gezichtspunten van de deelnemers aan het Overleg over het concept Deltaprogramma 2017, versie van 27 mei 2016. De voorzitter van het overleg biedt dit rapport in aanvulling op het rapport van 14 april jl. aan de deltacommissaris aan met het verzoek het te benutten in de verdere beleidsvorming.

Datum 6 juni 2016
Status definitief

Inleiding

Jaarlijks adviseren de deelnemers aan het Overleg infrastructuur en milieu (OIM) de delta-commissaris over de inhoud en voortgang van het Deltaprogramma.

Op 27 mei is de conceptversie van het Deltaprogramma 2017, zoals aangeboden aan de stuurgroep Deltaprogramma, aan de deelnemers van het OIM verstuurd. In dit advies reageren de deelnemers, aanvullend op het advies van 14 april 2016, op genoemd document.

Advies

Algemeen

De leden van het OIM zijn op hoofdlijnen akkoord met de inhoud van het concept Deltaprogramma 2017. Het geeft een helder en volledig beeld van de inhoud en de voortgang van het Deltaprogramma. In algemene zin benadrukken de leden de noodzaak tot het telkens vroegtijdig raadplegen van de betrokken stakeholders bij de toepassing van de methodiek meten, weten en handelen.

Specifiek

Meer in het bijzonder zijn door de deelnemers nog kanttekeningen geplaatst die hebben geleid tot de adviezen onderstaand.

Ruimte en water en meekoppelkansen

De leden van het OIM zijn verheugd dat de mogelijkheden om opgaven en ambities op het gebied van water en ruimte te verbinden en om meekoppelkansen te benutten zo'n prominente aandacht in het Deltaprogramma 2017 krijgen. De tekst bevat een aantal goede verbeteringen om inhoud en vorm te geven aan meekoppelen van natuur, landschap en recreatie met waterveiligheid.

Advies

1. Verken of stakeholders aanvullingen of wensen op de in het Deltaprogramma 2017 opgenomen projecten en uitvoeringsprogramma's hebben, zodat initiatiefnemers van waterstaatsprojecten daarop kunnen aansluiten. Bied een adequaat instrumentarium om vooruitlopend op de planning van Deltamaatregelen in combinatie met particuliere projectinitiatieven reeds Deltadoelen te kunnen realiseren. Betrek de relevante stakeholders verder in een zo vroeg mogelijk stadium van locatiekeuze en planontwikkeling.

Toelichting

Het OIM onderschrijft het pleidooi in het Deltaprogramma 2017 om de opgaven van het Deltaprogramma door de relevante overheden in samenhang op te pakken en steeds te verbinden met andere ambities voor de ruimtelijke inrichting in ons land. Om de potentiële meekoppelkansen zo optimaal mogelijk te kunnen benutten is het naar de mening van het OIM

zeer gewenst dat de betrokken maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven in een zo vroeg mogelijk stadium van locatiekeuze en planontwikkeling daarbij betrokken worden. Juist op dit punt ervaart het OIM nog verschillen van inzet en ambitie bij overheden. Overigens acht het OIM de opgenomen kaart van projecten en uitvoeringsprogramma's zeer informatief en men zou deze dan ook graag separaat ontvangen, inclusief de legenda en de namen van de daarop aangegeven projecten.

2. Zorg voor voldoende financiële middelen en/of voldoende tijd voor het meekoppelen.

Toelichting

De leden van het OIM vragen zich af of zonder expliciet financieel beloningsinstrument voor de korte termijn (bijv. een financiële bijdrage uit een revolving fund) meekoppelen wel voldoende van de grond komt. Het blijft in de uitvoering noodzakelijk om tijdig voldoende middelen en capaciteit ter beschikking te hebben om op het juiste niveau (kwalitatief en kwantitatief) inbreng te kunnen leveren, zodat in de tijd de ontwikkeling van plannen in balans blijft met technische waterveiligheidsmaatregelen. Ook op langere termijn zal sociaal en economisch het meekoppelen het meeste maatschappelijk voordeel opleveren.

Advies

3. Neem in het Deltaprogramma 2017 een eerste evaluatie over het welslagen van de meekoppeldoelstelling voor het afgelopen jaar op. Neem als onderdeel van de evaluatie een beschouwing op van:

- de oorzaken van al dan niet slagen op, alsmede de voornemens om dit aan te pakken;
- de ruimtelijke en maatschappelijke winst;
- financiële aspecten (beschikbaarheid aanvullende middelen, ruime inzet Deltafondsmiddelen, wenselijkheid stimuleringsinstrumenten).

Neem daarbij een kaart met zowel geslaagde voorbeelden als met gemiste kansen op.

Toelichting

Inzicht in gemiste kansen is relevant omdat waterstaatswerken vaak voor vele decennia worden aangelegd. Het missen van kansen heeft dan grote gevolgen voor de desbetreffende streek. Maatgevend voor de mate van welslagen kan zijn het percentage waterstaatswerken waarbij een meekoppelerkenning heeft plaatsgevonden (zie brief van minister Schultz aan de Tweede Kamer over de 'meekoppeltoets' van 5 november 2014).

Een en ander kan worden beschouwd als een terugblik op de mate waarin de (in het Deltaprogramma 2017 vermelde) adviezen van de Erasmus Universiteit, de pilot Ruimtelijk Instrumentarium Dijken en de evaluatie van de drie pilots meerlaagsveiligheid uitwerking hebben verkregen.

Ruimtelijke adaptatie

Advies

4. Betrek ook de betrokken partijen (bijvoorbeeld netbeheerders) bij:

- de vaststelling van de noodzakelijke mate van waterrobuustheid voor de vitale en kwetsbare functies (pagina 15);

- het in beeld brengen van leemte in de kennis over ketenafhankelijkheden van vitale en kwetsbare functies (pagina 15);
- de afspraak hoe de doelstellingen en de transitieopgave van de deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie verder wordt gebracht en welke mix van instrumenten en maatregelen daarbij wordt ingezet (pagina 16).

Zoetwater

Advies

5. Vermeld in het Deltaprogramma 2017 dat de in het Deltaprogramma 2016 aangekondigde Joint Fact Finding (JFF) inmiddels is opgepakt door regionale overheden en maatschappelijke partijen.

Toelichting

In paragraaf 2.2.3 wordt onder het kopje 'Bestrijding van verziltingseffecten bij ruimtelijke maatregelen' terecht verwezen naar langere inzet van de Kleinschalige Wateraanvoer (KWA). Juist om deze redenen loopt er inmiddels een Joint Fact Finding naar de volgende fase van de KWA, waaronder een permanent oostelijke aanvoer.

IJsselmeergebied

Advies

6. Vermeld in het Deltaprogramma 2017 dat het project Nieuw Peilbesluit als nevendoeel heeft om andere gebruiksfuncties dan wateraanvoer beter te bedienen (zoals doelen voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000).

Toelichting

In paragraaf 2.3.1 wordt gerefereerd aan de doelstelling om met "...flexibel peilbeheer de zoetwatervoorraad te vergroten." De leden van het OIM zijn van mening dat met het flexibeler peilbeheer juist ook beoogd werd om andere gebruiksfuncties dan wateraanvoer' beter te bedienen dan nu het geval is.

Ook de in deze paragraaf genoemde studie naar de kosten van de dijkversterkingen die bij de verschillende opties voor het peilbeheer nodig zijn moeten naar de mening van het OIM tevens de 'meekoppelopties' omvatten, zoals groene en zachte (voor)oevers ten behoeve van visserij, natuur en recreatie.

Overigens verneemt het OIM graag hoe er een koppeling gelegd zal worden tussen de uitkomsten gebiedsagenda IJsselmeergebied 2050 en de Stroomstroomstudie IJsselmeergebied.

Rivieren – Rijn

Advies

7. Houd bij de concretisering van de gezamenlijk ambitie voor rivierverruiming en dijkversterkingen in maatwerk en concrete keuzes steeds rekening met het "DNA" van het desbetreffende riviertraject conform de adviezen van het programma 'Smart Rivers'.

Toelichting

In paragraaf 2.3.3. wordt melding gemaakt van de "...opdracht (om) de gezamenlijk ambitie voor rivierverruiming voor de lange termijn in samenhang met dijkversterkingen te concretiseren. Dit per riviertak (Waal, Nederrijn-Lek, IJssel, Maas), met ruimte voor maatwerk." Rekening houden met het "DNA" van het desbetreffende riviertraject garandeert behoud en versterking van rivierengebied als landschap en als internationaal vermaard natuurgebied.

Advies

8. Toets bij de Versnelling Reevediep fase 2 de natuureffecten en cumulatieve effecten op met name de stroomdalgraslanden en hardhoutoobossen langs de beneden IJssel.

Kust

Advies

9. Onderzoek:

- welke effecten het gekozen kustveiligheidsbeleid heeft op de (landschaps)ecologie van de kust;
- in hoeverre die effecten de haalbaarheid van de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (ook een verantwoordelijkheid van het Rijk) beïnvloeden, en
- hoe het suppletiebeleid verder ecologisch geoptimaliseerd kan worden (om de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen te halen).

Toelichting

Weliswaar staan in het concept Deltaprogramma 2017 meerdere acties vermeld op het gebied van ecologisch onderzoek in verband met zandsuppleties maar daarbij worden nog de bovenstaande onderzoeksacties gemist inclusief het daarvoor benodigde onderzoeksbudget. Met name de Stichting Duinbehoud pleit voor de genoemde toetsingen enerzijds omdat het Rijk daaraan gehouden zou zijn vanuit de interpretatie van de Natuurbeschermingswet, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, maar anderzijds ook omdat de beleidsvoering ecologisch kan worden geoptimaliseerd op basis van gedegen onderzoek.

Colofon

Voorzitter	Ina Adema
Contactpersoon	Marja Bitterberg Toine Langeveld <i>Secretarissen Overleg IenM</i> M 0615369183 E-mail: marja.bitterberg@minienm.nl
Kenmerk	IENM/BSK-2016/118228
Bijlage(n)	0